

Văn mẫu lớp 11

Cảm nhận bài thơ "Tôi yêu em"

BÀI LÀM

Tình yêu - dòng chảy vĩnh cửu của lịch sử văn học nhân loại - là một chủ đề lớn trong thơ trữ tình của thiên tài Puskin. Cùng với bài Gửi K., Tôi yêu em đã góp vào thơ tình nhân loại một bài thơ tình hoàn hảo tiềm ẩn những giá trị nhân văn lớn lao.

Mở đầu bài thơ là điệp khúc tôi yêu em – cũng là giọng điệu chủ đạo của bài thơ : Tôi yêu em : đến nay chùng có thể / Ngọn lửa tình chưa hẳn đã tàn phai.

Lời thơ thật giản dị, dùng vài từ mang tính phủ định, không ví von, bóng gió.

Nhịp thơ chậm rãi, điệu giọng trầm tĩnh. Ấy thế mà câu thơ bộc lộ thấu đạt

những xúc cảm, trải nghiệm chân thành, sâu sắc trong trái tim yêu chân thực,

chung thủy mà âm thầm kín đáo, da diết day dứt khôn nguôi, có pha chút dè dặt

ngâm ngùi và dự cảm dang dở... của nhân vật tôi.

Mạch cảm xúc trong hai dòng thơ tiếp theo chuyển đột ngột nhưng vẫn một giọng điệu trầm tư, điềm tĩnh bởi lí trí chế ngự : Nhưng không để em bận lòng thêm nữa, / Hay hồn em phải gợn bóng u hoài. Điệp từ không (trong nguyên tác) nhấn mạnh ý định có vẻ dứt khoát “rút lui”, chối bỏ say mê, dập tắt ngọn lửa tình vẫn âm ỉ, “chưa hoàn toàn lụi tắt” để không làm em phải bận khoăn, phiền muộn thêm nữa. Nhưng trong thăm sâu tâm hồn dồn nén bao cảm xúc, nỗi niềm trăn trở, buồn đau của thân phận, không hề có chút gì thanh thản, khiến ta không tin rằng đây là mối tình “không hi vọng”...

Phần cuối bài thơ, xúc cảm lại trỗi lên sự dồn nén, chế ngự của lí trí điềm tĩnh :

Tôi yêu em âm thầm, không hi vọng / Lúc rụt rè, khi hậm hực lòng ghen. / Tôi yêu em, yêu chân thành, đắm thắm,... Nhịp thơ không chậm rãi như phần đầu mà nhanh hơn, mạnh hơn. Một loạt thủ pháp được sử dụng : điệp khúc tôi yêu

em, lặp từ phủ định không và từ mang ý nghĩa thời gian, dùng câu bị động (trong nguyên tác). Nhưng trên hết là sự chân thành đã làm tỏa sáng câu thơ.

Nhân vật tôi không hề che giấu, ngần ngại mà rất trung thực, thành thật bộc bạch những cung bậc, sắc thái tình yêu trong thẳm sâu tâm hồn mình, một tình yêu thắm kín, da diết, mãnh liệt, với những trăn trở day dứt, những khổ đau tuyệt vọng, những nỗi buồn và sự ghen tuông đen tối giày vò, khiến trong đáy sâu tâm linh không một chút thanh thản, yên định.

Tình yêu của nhân vật tôi cũng rất đổi bình thường, rất người như bao người khác, cũng bị nỗi ghen tuông giày vò, bóp nghẹt tâm can nhưng đã vượt lên thói ích kỉ làm hạ thấp giá trị con người để trở nên nhân ái, vị tha, cao thượng hơn :
Tôi yêu em, yêu chân thành, đắm thắm, / Cầu em được người tình như tôi đã yêu em.

Giữa hai dòng thơ là một nghịch lí, mâu thuẫn mà khối óc sáng suốt khó có thể lí giải bằng lí lẽ của nó nhưng có thể cắt nghĩa bằng lí lẽ của con tim, một con tim chân thật, độ lượng, biết nhận nỗi khổ đau, bất hạnh về mình mà không đem lòng thù hận khi tình yêu không được đền đáp, như nhà thơ đã viết trong một bài thơ khác : Nhưng nếu gặp ngày buồn rầu đau đớn / Em thầm thì hãy gọi tên lên / Và hãy tin : còn đây một kỉ niệm / Em vẫn còn sống giữa một trái tim.

Câu thơ cuối bài là một lời chúc có vẻ nghịch lí mà thiêng liêng, đầy vị tha biết dường nào : Cầu em được người tình như tôi đã yêu em. Câu thơ rất độc đáo, đột ngột về ý nghĩa, hàm chứa nhiều ý vị...

Có người tìm thấy sự đồng điệu, gặp gỡ thú vị giữa câu thơ của thiên tài Puskin

với câu quan họ khiêm nhường, tế nhị mà tha thiết, mãnh liệt trong bài Giã bạn :

Người về em dặn câu rằng / Đâu hơn người kết, đâu bằng đợi em.

Tôi yêu em là một tình yêu vô vọng, thấm một sắc điệu buồn, nhưng hơn hết

vẫn là một tình cảm chân thành, mãnh liệt mà vị tha, cao thượng, bộc lộ vẻ đẹp

của tâm hồn và nhân cách con người nhân hậu, biết “kính trọng vô hạn đối với

phẩm giá con người với tư cách là Con Người” (Biêlinxki), vì thế bài thơ chứa

đựng những giá trị tinh thần nhân văn cao cả của loài người.

Chất thơ của bài thơ chủ yếu toát ra từ những xúc cảm chân thành, từ những lời

lẽ giản dị, từ giọng trữ tình dồn nén mà mãnh liệt, tạo được sức mạnh biểu đạt

tình cảm. Sức hấp dẫn của bài thơ trước hết là bởi “Đối tượng tự nó hấp dẫn đến

mức chẳng cần gì tới sự tô điểm nào cả” (Puskin). Có lẽ cũng vì vậy mà bài thơ

không ngừng gây xúc động trong lòng bao thế hệ bạn đọc...